PERINTÄRITARI OY LAUSUNTO

Seinäjoki 26.4.2021

HE59/2021

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI SAATAVIEN PERINNÄSTÄ ANNETUN LAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA, SAATAVIEN PERINNÄSTÄ ANNETUN LAIN 7 §:N VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA JA LUOTTOTIETOLAIN 24 §:N VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA

Perintäkuluista

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on helpottaa Covid-19-epidemian vuoksi taloudellisissa vaikeuksissa olevien yritysten tilannetta.

Esityksessä ehdotetaan muiden kuin kuluttajasaatavien perintäkulujen kohtuullisuuden ja riittävän yhdenmukaisuuden varmistamiseksi nykyistä yksityiskohtaisempaa säätelyä ja lisäksi esityksessä ehdotetaan rajoituksia tratan käyttöön.

Yritysten välisen perinnän perintäkulujen selkeämmälle säätelylle on pitkään nähty jo tarvetta. Haluan kuitenkin kiinnittää lainsäätäjien huomion esityksessä oleviin ristiriitoihin, joiden huomiotta jättäminen lain säätämisessä ei palvele lain tarkoitusta. Ristiriidat koskevat samaa asiaa, joihin lausuin jo 6.11.2020, hallituksen valmistellessa ensimmäistä esitystä lain saatavien perinnästä tilapäisestä muuttamisesta. Olemme perintätoimistona joutuneet selvittämään muistutuskulun ja vakiokorvauksen käsitteiden välisen eron velalliselle useaan kertaan väliaikaisen lain voimassaolon aikana. Esitin tämän huolen syksyllä 2020 myös Oikeusministeriön erityisasiantuntija Mirja Kapraalille mutta hän perusteli Oikeusministeriön näkemystä mm. lain väliaikaisuudella. Nyt lakia ollaan tästä hetkestä jatkamassa vuodella, jolloin väliaikaisuuteen vetoaminen ei mielestäni enää ole peruste.

1. Lakiesitys on valmisteltu olemassa olevaa kuluttajasaatavan perintää koskevaa lakia mukaillen, jonka vuoksi esitykseen on jäänyt ristiriita koskien muistutuskulua (3b§ 1 mom 1 kohta) ja maksuviivästysdirektiivin sekä perintälain tarkoittamaa vakiokorvausta. (direktiivi 2011/7/EU ja PerintäL 10 e §).
   Hallituksen esityksessä esitetään, että ”kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla toimitetusta maksumuistutuksesta voidaan vaatia enintään 10 euroa”. Kuitenkin maksuaikadirektiivin mukaan velkojalla on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa viivästyskoron tullessa

PERINTÄRITARI OY 1065783-1
Seuralantie 5
60220 SEINÄJOKI 044-5883969
info@perintaritari.com

maksettavaksi direktiviin 3. tai 4. artiklan mukaisesti. **Käytännössä, jos vakiokorvausta vaaditaan, sitä vaaditaan ensimmäisessä maksumuistutuksessa.** Kyseessä on ns. minimidirektiivi, josta ei voida poiketa kansallisella lainsäädännöllä velallisen eduksi. Lakiesityksen valmistelussakin todetaan, että tällä kyseisellä lakimuutoksella ei voida ohittaa maksuviivedirektiiviä ja perintälain 10 e §:ää vakiokorvauksesta.
Nykymuodossaan lakimuutoksen teksti tulee aiheuttamaan hämmennystä velkojalle ja erityisesti velalliselle, koska harvalle EU-direktiivi on tuttu mutta moni on jo havainnut hallituksen esityksen enimmäiskulut ja mm. 31.10.2020 sosiaalisen median ryhmissä julistettiin 10 euroa olevan maksumuistutuksen ainoa laillinen kulu lakimuutoksen jälkeen.
Ehdotan, että tekstiä ei hyväksytä esitettynä, vaan 3b§ 1mom 1 kohdan sanamuoto muutetaan seuraavasti:

”kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla toimitetusta maksumuistutuksesta enintään *40 euroa tämän lain 10 e §:n mukaisesti”*

Tai

”kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla toimitetusta maksumuistutuksesta *sen toimittamisesta aiheutuneet kohtuulliset kulut*”

Jälkimmäistä sanamuotoa puoltaa hallituksen esityksen 191/2020 kappale 2.1.2 toinen kohta, jonka mukaan yrityssaatavaa perittäessä yhden maksumuistutuksen hinta oli selvityksen mukaan keskimäärin 17 euroa… Oletettavaa on, että lakimuutoksen jälkeenkään muistutuksesta vaadittava kulu ei nouse ainakaan yli vakiokorvauksen määrän.

Trattaperinnästä

Trattaperinnän osalta on käytännössä merkityksetöntä mihin saakka tilapäiset säädökset ovat voimassa. Suomen Perimistoimistojen liitto ja Suomen Asiakastieto Oy ovat antamissaan lausunnoissa ottaneet hyvin kantaa juuri tratan todellisen merkityksen puolesta. Trattaperinnällä on huomattavasti suurempi merkitys ajantasaisen luottotiedon tuottamisen, kuin maksuhäiriömerkinnän aiheuttamisen kannalta.

Hallituksen esityksen kohdassa 4.2 lausutaan, että ”Maksukykyisten velallisyritysten ei arvioida venyttävän velanmaksuaan velkojille pidennetyn protestiajan johdosta”. Tämä arvio on ehdottoman virheellinen ja erityisesti suuremmat yritykset venyttävät tällä hetkellä systemaattisesti velkojen maksua pienille yrityksille tratan erääntymiseen saakka. Kyseessä on puhtaasti laskennallinen toimi, jossa suuri yritys laskee, mistä käyttöpääoman saa edullisimmin.

Protestointiajan pidentäminen siksi, että velallinen ehtii järjestellä taloudellisia asioitaan, ei myöskään ole perusteluna kestävä. Kuten SPL toteaa lausunnossaan, perintätoimistot ja velkojat ovat hyvin vastuullisesti myöntäneet maksuaikoja ja sopineet maksuista velallisen kanssa välttääkseen maksuhäiriömerkinnät. 10

päivää on velalliselle varsin riittävä aika ottaa velkojaan yhteyttä ja sopia maksujärjestelystä mutta 11 päivän pidennys tähän ei tuo velallisen taloudellisen aseman parantamiseen merkittävää lisäaikaa.

Trattaperinnän osalta katson, että protestointiaikaa ei tule pidentää nykyisestä. Sen sijaan lakia voitaisiin selkiyttää sen osalta, että maksuvaatimus ja niin ikään julkisuusuhkainen maksuvaatimus voitaisiin toimittaa vastaanottajalle myös sähköisenä. Henkilöyhtiöiden rajaamiselle pois trattaperinnän piiristä en myöskään näe tarvetta, joten katson, että sitä ei tulisi jatkaa.

Ehdotan, että tratan käytön kieltäminen jätetään tilapäisestä laista kokonaan pois. Lisäksi ehdotan, että käynnistetään nopealla aikataululla valmistelu Luottotietolain tilapäisestä muuttamisesta, jossa Covid-19-epidemian aikana syntyneestä velasta rekisteröity maksuhäiriömerkintä poistuisi kokonaan, kun se on ilmoitettu maksetuksi. Nykytilassa merkintä säilyy rekisterissä 2-4 vuotta. Tämä suojaisi velkojia ja heillä olisi käytettävissä tosiasiallinen tieto velallisen maksukyvystä, eikä virheellisillä tiedoilla myönnettäisi luottoa. Lisäksi se antaisi velalliselle mahdollisuuden aloittaa puhtaalta pöydältä heti, kun velvoitteet on hoidettu.

Perintälain ja muiden lakien uudistaminen jatkossa

Lakia saatavien perinnästä, luottotietolakia ja lakia kaupallisten sopimusten maksuehdoista uudistettaessa jatkossa tulisi kiinnittää huomiota tapaan, jolla lain vaikuttavuutta arvioidaan. Nykylainsäädännössä lähtökohtana usein on, että jonkin osapuolen suojelemiseksi pyritään rajoittamaan tai kieltämään joitain toimia lainsäädännällä. Käytän esimerkkinä maksuaikadirektiiviä ja lakia kaupallisten sopimusten maksuehdoista:

Laki kieltää yli 30 päivän maksuajan velallisen ollessa elinkeinonharjoittaja, ellei ylityksestä ole nimenomaisesti sovittu. On varsin yleisesti tiedossa, että suuret yritykset sanelevat pidempiä maksuehtoja ja pienemmillä yrityksillä maksunsaajana ei ole muuta vaihtoehtoa kuin hyväksyä ehdot. Toisin sanoen lain henkeä ja kirjainta kierretään näennäisellä sopimisella.

Sen sijaan, että lainsäädäntöä lähestytään ns. kepin näkökulmasta (Whistleblower-ajatus liittyen maksuaikojen noudattamiseen tms.) voitaisiin kokeilla porkkanaa. Esimerkkinä, jos yritys hoitaa velvoitteensa myös muille yrittäjille moitteetta koko vuoden ajan, se saa valtiohallinnon suunnasta kompensaatiota vastineeksi.

Samanlainen ajatusmallin kääntäminen pätee moneen muuhunkin lakiin ja niiden valmisteluun.

Perintäritari Oy

Toimitusjohtaja Jussi Saarijärvi